

Nr 392

Av fröken **Mattson** och fru **Hamrin-Thorell**, i anledning av
*Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Karolinska
sjukhuset: Avlöningar.*

Kancer är en av vår tids största folksjukdomar. Forskare världen runt är sysselsatta med att söka lösa sjukdomens gåta, och också i vårt land har vetenskapsmän och läkare mobiliserat alla resurser för att kunna bota och rädda liv.

Speciellt framgångsrika har de svenska läkarna varit beträffande cervixkancer, en cancerart som i allt större utsträckning drabbar kvinnorna. Över 70 procent av tidiga fall av cervixkancer kan numera med moderna behandlingsmetoder helt gå till läkning, och även för senare stadier av denna sjukdom har siffrorna för läkningsprocenten gått i höjden.

Ett värdefullt hjälpmedel vid diagnostisering och behandling av kancer är cytologisk diagnostik. Denna har länge tillämpats i USA i en helt annan utsträckning än hos oss. Men också i Sverige använder läkarna, i den mån det finns möjligheter därtill, denna diagnostik vid speciallaboratorier.

I statsverkspropositionen år 1960, bil. 13, 11:e huvudtiteln, framhåller också departementschefen:

Cytologisk diagnostik har visat sig vara ett mycket värdefullt hjälpmedel i det kliniska arbetet, i synnerhet vid tidigdiagnostik av kancer. Vid karolinska sjukhuset har ifrågavarande verksamhet utvecklats vid radiopatologiska institutionen och radioterapeutiska kliniken. Å sjukhusets stat har inrättats två laboratoriebiträdestjänster avsedda för det cytologiska laboratoriet. Någon särskild läkartjänst har däremot hittills icke varit knuten till laboratoriet. Sedan Cancerföreningen i Stockholm och Konung Gustaf V:s jubileumsfond numera ställt medel till förfogande för en utvidgning av det cytologiska laboratoriets lokaler inom nämnda institution, anser jag laboratoriet böra erhålla en fastare ställning inom sjukhuset. Jag finner mig därför böra biträda direktionens förslag om utbyte av en tjänst som förste underläkare vid radioterapeutiska kliniken mot en biträdande överläkartjänst i Ae 24, med uppgift för tjänsteinnehavaren att leda ifrågavarande verksamhet. Övriga av direktionen begärda personalförstärkningar vid laboratoriet är jag f. n. endast beredd att så till vida understödja, som jag förordar, att tjänstgöringstiden för ett ekonomibitråde i Ae 2/3 ökas från halvtid till heltid . . .

Förutsättningen för att driva det cytologiska laboratoriet i den utsträckning, som behövs för sjukvården, är att personal finns för utförande av de olika arbetsmoment som ingår i dessa undersökningar. Departementschefen framhåller att vid cytologiska laboratoriet tidigare inrättats två laboratorie-

biträdestjänster. Dessa befattningshavare är emellertid helt upptagna för utförande av de cytologiska undersökningar som erfordras för sjukvården vid den gynekologiska avdelningen vid radiumhemmet. Överläkarna vid radiumhemmet och föreståndaren för den radiopatologiska institutionen har i petitaskrivelse redan 1957 framhållit, att för den dåvarande cytologiska verksamheten personalen är otillräcklig, och har begärt att personalen måtte utökas med ett kontorsbiträde.

Sedermera har tillkommit den cytologiska diagnostik som utvecklats vid radioterapeutiska kliniken och som närmare beröres i statsverkspropositionen, sid. 187, punkt 13 a. Denna diagnostik har, som där nämnes, visat sig outhärlig för den sjukvårdande verksamheten vid radioterapeutiska kliniken och har blivit alltmer omfattande. För att möjliggöra ett rationellt bedrivande av båda formerna av cytologisk diagnostik har fondmedel ställts till förfogande för inrättandet av ett gemensamt laboratorium vid radiopatologiska institutionen, varigenom också en för sjukvårdens behov angelägen utökning av den cytologisk-diagnostiska verksamheten kan komma till stånd.

Denna utvidgning av den cytologiska diagnostiken, som sålunda är oundgängligen nödvändig för sjukvården, kan icke tillgodoses enbart med utbytet av en underläkartjänst mot en biträdande överläkartjänst vid laboratoriet, såsom förordas i statsverkspropositionen. Karolinska sjukhusets direktion framhåller på sid. 184 i statsverkspropositionen att en förstärkning av preparatrispersonalen med ett laboratoriebiträde är erforderlig och att det därtill vid laboratoriets expedition krävs inrättandet av en kanslibitträdestjänst (statsverkspropositionen sid. 177, II, 1). Utan inrättandet av dessa tjänster är det omöjligt att utöka den cytologiska verksamheten i den utsträckning, som erfordras för radiumhemmets behov.

Enär denna verksamhet blivit alltmer nödvändig för det kliniska arbetet, i synnerhet vid tidigdiagnostik av cancer, och ingår som ett viktigt led i läkares och forskares fortsatta arbete att bringa ner dödssiffrorna och söka skapa klarhet kring sjukdomens uppkomst och förlopp hemställer vi,

att riksdagen måtte ställa medel till förfogande för inrättandet av en tjänst som laboratoriebiträde vid radiopatologiska institutionen och en tjänst som kanslibiträde vid cytologiska laboratoriets expedition samt i anledning därav höja anslaget till Karolinska sjukhuset: Avlöningar med 23 796 kronor.

Stockholm den 27 januari 1960

Lisa Mattson

Ruth Hamrin-Thorell
